Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gezondheidsraad
Postbus 16052
1500 BB DEN HAAG

PG-OGZ

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Datum 4 juli 2019
Betreft Adviesvraag gewasbeschermingsmiddelen & gezondheid omwonenden

Kenmerk
1542792-192146-PG

Bijlage(n)
-

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Geachte heer Van G.,

Op 11 april jl. heeft het RIVM de resultaten gepubliceerd van het onderzoek naar de blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen rondom bloembollenvelden (Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden, OBO[1]). Dit onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van uw advies hierover in 2014[2], waarin u tevens adviseerde om, na het uitvoeren van dit blootstellingsonderzoek, te bezien of een gezondheidsonderzoek zinvol is.

Uit het OBO-onderzoek is gebleken dat er geen grenswaarden zijn overschreden en dat de blootstelling ook niet wordt onderschat in de huidige toelatingsmethodiek. Het RIVM adviseerde wel om vervolgonderzoek uit te voeren. Het kabinet vindt het belangrijk dat de leefomgeving van omwonenden gezond en veilig is en ook als zodanig wordt ervaren. In de kabinetsreactie[3] op het OBO-onderzoek werd recent aangegeven u wederom om advies te vragen.

Adviesvraag Gezondheidsraad
Ik vraag u mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat om nader te onderzoeken of er gezondheidsrisico's zijn door blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en hierover te adviseren. In deze adviesvraag aan u richt ik me op twee onderdelen:

[1] https://www.rivm.nl/nieuws/beter-beeld-van-blootstelling-omwonenden-aan-bestrijdingsmiddelen
[2] https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2014/01/29/gewasbescherming-en-omwonenden
[3] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2019Z07379&did=2019D15094

Onderdeel 1: gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
De minister van LNV wil in 2030 de behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen verminderen door bijvoorbeeld in te zetten op weerbare teelt. Indien gewasbeschermingsmiddelen toch nodig zijn dan met nagenoeg geen emissie naar de omgeving en nagenoeg geen residuen op producten[4]. Tot die tijd kan echter wel blootstelling plaatsvinden en ook na 2030 zal – weliswaar verminderde - blootstelling kunnen plaatsvinden.

Ik vraag u daarom te onderzoeken in hoeverre blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen leidt tot gezondheidsrisico's op basis van (internationaal) gepubliceerd onderzoek sinds uw vorige advies. Daarnaast vraag ik u de noodzakelijkheid te beschrijven van een (kwantitatief) gezondheidsonderzoek om een uitspraak te kunnen doen over de gezondheidsrisico's van blootstelling, in hoeverre dergelijk onderzoek uitvoerbaar[5] is en hoe dergelijk onderzoek er op hoofdlijnen uit zou kunnen zien.

Onderdeel 2: toelatingsbeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen
De minister van LNV zet in Europees verband blijvend in op verdere verbetering van de toelatingsbeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen op basis (nieuw) wetenschappelijk onderzoek en op basis van de Europese gewasbeschermingsverordening. Deze beoordeling wordt in Nederland uitgevoerd door de aangewezen autoriteit: het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

Ik vraag u te adviseren in hoeverre de huidige toelatingsbeoordeling voldoende beschermend is voor de gezondheid van omwonenden - in het bijzonder die van kwetsbare groepen zoals zwangere vrouwen en kinderen - en of de toelatingsbeoordeling rekening houdt met mogelijke cognitieve effecten. Ook vraag ik u te beschrijven in hoeverre de toelatingsbeoordeling voldoende beschermend is voor cumulatieve effecten van meerdere gewasbeschermingsmiddelen (nu en na het integreren van recent gepubliceerd onderzoek) en of voldoende rekening gehouden wordt met de afstand tot woonobjecten en woonkernen. Ten derde vraag ik u ons te adviseren in hoeverre aanvullende verbetering van de toelatingsbeoordeling nodig is.

Tot slot
Ik verzoek u om bij de beantwoording van de adviesvraag de lopende beleidscontext[6] van deze twee onderdelen in overweging te nemen en om de onderzoeksresultaten van het OBO-onderzoek en de nog door het RIVM te herhalen Gezondheidsverkenning te betrekken.

[4] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/04/16/toekomstvisie-gewasbescherming-2030-naar-weerbare-planten-en-teeltsystemen
[5] In termen van: technisch uitvoerbaar, de duur van onderzoek en de kans dat relevante antwoorden verkregen kunnen worden.
[6] Waaronder het Uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 en de lopende ontwikkelingen ter verbetering van de beoordelingsmethodiek in EU-verband.

Ik verzoek u om mij spoedig, maar uiterlijk 1 juni 2020, van advies te voorzien en waar mogelijk al voor 1 januari 2020 één of enkele deelvragen te beantwoorden. Daarbij vraag ik u om in uw reactie aan te geven wat de planning voor dit adviestraject is.

PG-OGZ

Kenmerk
1542792-192146-PG

Hoogachtend,

de minister voor Medische Zorg
en Sport,

Bruno Bruins